

## Historia urbárov, vysvetlenie zák. 81/1949 + UPS Chtelnica.vrz9,2

Evidencia, zakladanie, tvorba, formy, majetku urbárov na Slovensku začína rokom 1525. Pre bližšie pochopenie vlastníckych vzťahov a delenia na podiely pre konkrétne osoby, je obdobie okolo r1880- 1905, kedy sa majetok usadlostí, dnes katastrov začal rozpisovať evidovať na PKV, podľa podielov na jednotlivcov-obyvateľov usadlostí. V prípadoch urbárskeho majetku išlo o evidenciu aj podielov obyvateľov Chtelnice. Majetok urbárníkov -prvý názov urbáru v Chtelnici bol Urbaresekszellárek es insiriptiónalístákkozos lagaloje.(Od 7.7 1897-23.4.1905) tento urbársky majetok, sa rozpisoval, prideľoval a zapisoval podľa veľkosti usadlostí (rodín) a zapisoval sa na vtedy vznikajúcu evidenciu do PKV. Našťastie UPS vlastní aj prvú evidenciu majetkových podielnikov, čiže 100 % majetku, pasienkového urbáru – PU a 100% lesného urbáru - LU je podielovo rozpísané na osoby žijúce v tom období v Chtelnici. Tiež vlastné PKV- PU a PKV- LU, s presným rozpisom majetku a parciel. Zachovali sa tiež zošity príjmov, výdavkov, zápisnice hospodárenia, evidencia volených predsedov a funkcionárov v určitých obdobiach.

Chtelnický urbár bol po roku 1900 životaschopný podnikateľský subjekt. Hospodáril, prenajímal, obrábal, slúžil obyvateľom obce, predal nejaké parcely na výstavbu rodinných domov, daroval obci niekoľko- hektárovú parcelu č 600, naopak aj skupoval pozemky, aby zveladil majetok podielnikov.

Potom prichádza povojnové obdobie, päťdesiate roky. Pre urbáre na celom Slovensku, to znamenalo potlačenie hospodárenia, prepisovanie majetku, predaj a prevody urbárskych pozemkov, rôzne podvody a špinavosti zákonné aj nezákonné na urbárskych pozemkoch. Toto sa dialo prostredníctvom súdruhov dosadených do úradov na budovanie socializmu a komunizmu, konali za zveľaďovanie socialistického poľnohospodárstva. Konali prostredníctvom socialistických organizácií, ako boli JRD, Štátne majetky a iné socialistické subjekty. No a pokusy o podvody s urbárskymi majetkami pokračovali a stále pokračujú do dnešných dní, čo sa prakticky deje aj na území obce Chtelnica.

Urbár Chtelnica eviduje poslednú "živú" činnosť dátumom .... 1950, kedy posledným predsedom urbáru bol p. Jozef Bednár v tej dobe aj agronóm JRD, aj vďaka tejto osobe sa zachovalo veľa písomností o Chtelnickom urbáre z obdobia 1890-1980.

V päťdesiatych rokoch, kedy sa zakladali JRD, ŠM, neunikol pozornosti komunistov ani majetok urbárov na Slovensku. Zákomom 81/1949 sa pokúsili majetok pasienkových urbárov previesť do vlastníctva novovznikajúcich socialistických organizácií – družstiev. Na PKV, pasienkových Urbárov zapisovali poznámku, že prechádza tento majetok do novovzniknutých JRD, ŠM ..... Podobný zápis evidujeme aj na PKV1- PU Chtelnica. - ...na základe zák. 81/1949 vkladá sa do vlastníctva JRD... Len že pokiaľ táto poznámka má platiť, musia byť splnené dve zákonné

podmienky: 1. družstvo vzniklo v rozhodnom období, čo JRD Chtelnica splňa. 2. Pasienkové spoločenstvo -členovia museli na zhromaždení pretvoriť a prijať zákonný článok X /1913 a na príslušnej na PKV - PU, musel byť prevedený zápis, že na tento majetok sa vzťahuje zákonný článok X /1913-na čo sa odvoláva zák. 81/1949 . Toto však nie je splnené v prípade pasienkového urbáru Chtelnica. Čiže **poznámka na PKV1- PU Chtelnica... ...na základe zák. 81/1949 vkladá sa do vlastníctva JRD.. je v rozpore so zákonom a JRD Chtelnica nadobudla tento majetok bez právneho dôvodu.**

Keď pripustíme, aktuálny stav,- ako tvrdí JRD-PD, že na majetok PU platí zák. 81/1949, platí aj ďalšia skutočnosť uvedená v tomto zákone ,ktorú JRD-PD úmyselne ignoruje a prehliada, že všetci členovia pasienkovej časti urbáru sa zo zákona zároveň stávajú členmi JRD-PD. Ako je možné, že tento fakt nebol zohľadnený pri transformácii JRD-PD? Pokiaľ teda dnes niektorí členovia predstavenstva tvrdia, že na majetok pasienkovej časti urbáru sa vzťahuje zákon 81/1949. Tak podľa tohto zákona platilo, že všetci členovia pasienkovej časti urbáru Chtelnica sú ex lege ( zo zákona) aj členmi JRD-PD.

Aktuálne UPS: rešpektujeme zápis katastra na nejaký podiel - JRD, PD v PU Chtelnica, v podstate sa jedná o neprededený podiel po neznámych - zomrelých členov urbáru.

V rámci Slovenska bolo v r 1949 evidovaných 2910 pasienkových urbárov. Tento majetok v rámci Slovenska predstavoval zaujímavú rozlohu – tisícky hektárov pôdy a neunikol ani pozornosti komunistov. Aj Gusto Husák mal v rodine - v Dúbravke funkcionára urbáru, čiže vedel o čo sa jedná. JUDr. Gustáv Husák zohrával významnú úlohu pri tvorbe zákonov týkajúcich sa pozemkovej reformy a urbárskych vzťahov v období po druhej svetovej vojne v Československu. Ako popredný politik Komunistickej strany Slovenska a člen vlády sa podieľal na príprave legislatívy, ktorá mala riešiť majetkové vzťahy, znárodňovanie a zmenu vlastníckych štruktúr, vrátane zákona SNR č. 81/1949 Zb. o úprave urbárskych vzťahov. Husák bol v tom čase významnou postavou, ktorá presadzovala radikálne reformy v súlade s ideológiou komunistického režimu. Zákon o urbároch bol súčasťou širších zmien, ktorých cieľom bolo prehodnotiť a upraviť vlastnícke práva k pôde a majetkom, často v prospech družstevného hospodárenia a štátneho vlastníctva.

V r. 1949 bol prijatý zákon snr. 81/1949, týkajúci sa pasienkových urbárov, po čase však sudruhovia zistili, že, mnohé tieto spoločenstvá nemali na majetkových listoch poznámku, že sú organizované podľa zákonného článku X / 1913 a tak v tomto období a ešte aj v r 1950 boli funkcionári urbárov tlacený,( podľa zákona 81/1949 už zrušených útvarov ) aby dodatočne prijali a zapisovali poznámky do pkv, že sú organizovaný a prispôbili sa zák. Čl X/1913, na ktorý sa odvoláva pôsobnosť zákona 81/1949. Na Slovenska bolo v r 1949 evidovaných 2910 pasienkových urbárov, z toho len 491sa prispôbilo zák.čl. X/1913. U 2512 týchto urbárov tento zápis na pkv absentuje. UPS Chtelnica, pasienková časť, patrí tiež k tým urbárom na ktorý sa zákon 81/1949 nevzťahuje.

Preto tá poznámka pri podieloch, ktoré má PD evidované katastrom, na pasienkovej časti: **PD Chtelnica nadobudlo podiel pasienkovej časti UPS Chtelnica bez právneho dôvodu a v rozpore so zákonom!**

### **Ako „chápe“ zákon 81/1949 a s tým súvisiace veci predstavenstvo PD?**

Napr. v odvolaní voči rozhodnutiu OU-PLO-PN 2024/000498 = reštitúcie

PD píše.:

„bývalé urbárske spoločenstvo nemohlo byť zapísané v Pkv, pretože sa neprispôsobilo zák. čl. X/1913 a tak ani nesplňalo podmienky na zápis v Pkv. V Pkv č.1 kataster Chtelnica predchádzajúci vlastníkom bol zapísaný „Peter Pálffy a spol“, na ktorého sa zákon 81/1949 určite vzťahoval“

Rozbor dpoved' UPS:

- bývalé urbárske spoločenstvo nemohlo byť zapísané v Pkv, pretože sa neprispôsobilo zák. čl. X/1913 : ---  
-Konečne! Predstavenstvo PD „chápe“, že bývalé urbárske spoločenstvo sa neprispôsobilo zák. čl. X/1913. A zákon 81/1949 sa nevzťahuje na UPS.
- nesplňalo podmienky na zápis v Pkv. V Pkv č.1 :  
-Kedy žiadalo UPS zápis vlastníckych práv k majetku Pkv č.1 ? Nie je náhodou majetok uvedený v Pkv 1 rozpisaný na urbárikov v ich majetkových podieloch?
- V Pkv č.1 kataster Chtelnica predchádzajúci vlastníkom bol zapísaný „Peter Pálffy a spol“.:  
-Naozaj? No to je pre UPS „prekvapiteľná“ novinka!
- predchádzajúci vlastníkom bol zapísaný „Peter Pálffy a spol“, na ktorého sa zákon 81/1949 určite vzťahoval“  
– No to je novinka! pokiaľ by sa na majetok Peter Pálffy a spol vzťahoval zákon 81/1949, čiže by sa jednalo o urbársky majetok, to je fantastická !! správa pre urbár, urbár by totiž vlastnil celý kataster Chtelnice

